

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра Фізичного виховання
(назва)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри Фізичного виховання
(назва кафедри)

О.В. Юшко
(ініціали та прізвище)

« » 202 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СПОРТИВНА МОРФОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва)

спеціальність 017 Фізична культура і спорт
(шифр і назва)

освітня програма Фізична культура і спорт
(назви освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка/ обов'язкова
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова/вибіркова)

форма навчання денна
(денна / заочна / дистанційна)

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

Робоча програма з навчальної дисципліни Спортивна морфологія
(назва дисципліни)

Розробники:

доцент, к.п.н, доц.

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

К.М. Блещунова

(ініціали та прізвище)

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри

(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від « ____ » _____ 202__ року № _____

Завідувач кафедри _____ Фізичного виховання

(назва кафедри)

(підпис)

О. В. Юшко

(ініціали та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва спеціальності	ПІБ голови групи забезпечення	Підпис
017 Фізична культура і спорт		

Голова групи забезпечення спеціальності

« _____ » _____ 202__ р.

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Голови груп забезпечення спеціальностей

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування у студентів комплексу знань, умінь та навичок з вікової, професійної та спортивної морфології людини.

Компетентності:

- ЗК17. Здатність використовувати сучасні методи діагностики індивідуального та громадського здоров'я; навички використання діагностичних підходів до оцінки здоров'я.

- СК7. Здатність застосовувати знання про будову та функціонування організму людини.

Результати навчання:

- РН4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

- РН5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

- РН11. Обґрунтовувати вибір заходів з фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

- РН14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.

- РН15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Анатомію людини	Теорія та методика фізичного виховання
Фізіологію людини	Теорія та методика викладання обраного виду спорту
Біологію	Загальна теорія підготовки спортсменів

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг		За видами аудиторних занять (годин)				Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
	Всього (годин) / кредитів ECTS	З них		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари			Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)							
3	90/3	32	58	16	–	16	–	1	+	–

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 35,55 %.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
			Змістовий модуль № 1 - Теоретичні та практичні основи морфології людини	
1	Л	2	Тема 1. Морфологія як наука і предмет викладання. Завдання морфології, її зв'язок з іншими науками, методи дослідження. Роль морфології у фізичному вихованні і спорті. Спадковість морфологічних показників. Спортивний відбір та спортивна орієнтація.	1-7, 14
2	ПЗ	2	Інструментарій, правила і методика проведення антропометричних обстежень.	1-7, 14
3	Л	2	Тема 2. Соматоскопія. Оцінка стану опорно-рухового апарату на основі візуальних спостережень. Розвиток скелета людини. Методика оцінки стану стопи, форми рук та ніг. Оцінка форми грудної клітки та живота. Типи дихання.	1-7, 14, 15, 16
4	СР	2	Оцінка стану опорно-рухового апарату (на основі візуальних спостережень)	1-7, 14, 15, 16

1	2	3	4	5
5	ПЗ	2	Дослідження і оцінка стопи	1-7, 15
6	Л	2	Тема 3. Оцінка постави. Оцінка постави та виявлення проблем хребта. Фітнес-тест для оцінки постави. Методика корекції постави.	1-7, 9, 11, 12, 19
7	ПЗ	2	Дослідження і оцінка постави	1-7, 9, 11, 12, 19
8	Л	2	Тема 4. Антропометрія. Методика визначення подовжніх, поперечних розмірів тіла та обхватів. Основні антропометричні точки. Ступінь асиметрії в довжині та охватних розмірах кінцівок, ступінь розвитку дихальної мускулатури, м'язів живота та плеча (за даними екскурсії). Прогнозування величин довжини тіла.	1-7, 13, 14, 16
9	ПЗ	2	Визначення подовжніх, поперечних розмірів тіла та обхватів	1-7, 13, 14, 16
10	Л	2	Тема 5. Фізичний розвиток ("санітарна конституція"). Показники фізичного розвитку, як індикатори здоров'я. Методи оцінки фізичного розвитку. Індекси фізичного розвитку та пропорції тіла людини (способи оцінки, вікова мінливість і статеві відмінності). Стандарти фізичного розвитку та центильний метод.	1-7, 14
11	СР	2	Оцінка фізичного розвитку і пропорцій тіла методом індексів – 9-й тиждень	1-7, 14
12	ПЗ	2	Оцінка фізичного розвитку методом антропометричних стандартів	1-7, 14
13	Л	2	Тема 6. Маса і склад тіла. Проблемна ситуація. Індекс маси тіла. Поняття «склад тіла». Технології та методи визначення складу тіла людини. Інтерпретація результатів діагностики складу тіла.	1-7, 10, 13, 14
14	ПЗ	2	Визначення товщини шкірно-жирових складок і фракційного складу тіла	1-7, 10, 13, 14
15	Л	2	Тема 7. Соматотип та конституція людини. Історія питання. Визначення понять. Схеми соматотипу/морфотипу (чоловічі, жіночі, дитячі). Конституція та біохімічна індивідуальність. Екологічні аспекти конституції.	1, 3, 4, 6, 7, 14, 15
16	СР	2	Оцінка соматотипу на основі візуальних спостережень	1, 3, 4, 6, 7, 14, 15
17	ПЗ	2	Оцінка соматотипу та за методом Хіт-Картера	1, 3, 4, 6, 7, 14, 15
18	Л	2	Тема 8. Дерматогліфіка. Основні поняття. Історія становлення та розвитку дактилоскопічної експертизи. Верифікація особи за відбитками пальців. Дерматогліфічний метод у медицині. Дерматогліфічний метод у спорті. Біометричне тестування здібностей людини.	8, 17, 18
19	ПЗ	2	Дослідження дерматогліфічної конституції	8, 17, 18
Разом (годин)		38		

Примітка: У показнику «Разом (годин)» кількість годин відрізняється від загальної кількості аудиторних годин на кількість годин, що відведена на вивчення тем та питань, які вивчаються студентом самостійно.

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу, робота із літературою та актуалізація знань з медико-біологічних дисциплін	26
2	Виконання практичних робіт за темами: – Оцінка стану опорно-рухового апарату (на основі візуальних спостережень); – Оцінка фізичного розвитку і пропорцій тіла методом індексів; – Оцінка соматотипу на основі візуальних спостережень.	6
3	Пошук джерел інформації, виданих у вітчизняних та міжнародних наукометричних, реферативних базах даних за останні 15 років з будь-якої теми курсу, та складання їх бібліографічного списку (не менш 25 найменувань). Список джерел інформації складають відповідно до вимог СТЗВО-ХПІ-3.01-2021, підрозділ 5.8.	20
4	Підготовка до підсумкового контролю знань	6
	Разом	58

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

За характером подачі (викладення) навчального матеріалу використовуються наступні методи навчання:

- словесні: лекція, пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: презентація, спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи – навчальні завдання.

За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контрольні заходи включають поточний і підсумковий контроль. Неявка студентів на будь-який вид контролю оцінюється нульовим балом.

Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування, комп'ютерні тестові завдання або письмова робота.

Контроль складових робочої програми проводиться:

- з лекційного матеріалу – в режимі комп'ютерної діагностики або у письмовій формі з використанням роздрукованих завдань за коефіцієнтом засвоєння у відсотках (адаптація до шкали ЄКТС);
- з практичних занять – шляхом перевірки виконаних завдань та оцінки відповідей на запитання за принципом «залік» або «не залік» за коефіцієнтом засвоєння у відсотках;
- з самостійної роботи – шляхом перевірки виконаних завдань та оцінки відповідей.

Поточний контроль. Кількість балів за роботу на практичних заняттях та під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- правильність застосування методів дослідження і розрахунку;
- самостійність, якість та творчий підхід у виконанні завдань;
- обґрунтування висновків;
- міра володіння матеріалом.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі практичні роботи (аудиторні та самостійні), передбачені навчальною програмою з дисципліни. Пошук та складання бібліографічного списку джерел інформації є компонентом самостійної роботи з вивчення дисципліни, виконання якого дозволяє отримати додаткові бали до підсумкової оцінки.

Підсумковий контроль засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу проводиться у формі семестрового заліку (з оцінкою) в режимі комп'ютерної діагностики або у письмовій формі з використанням роздрукованих завдань за коефіцієнтом засвоєння у відсотках (адаптація до шкали ЄКТС).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Таблиця 1 - Розподіл балів для оцінювання успішності студента

Змістовий модуль 1		Пошук та складання бібліографічного списку джерел інформації	Сума
Захист практичних робіт	Комп'ютерне тестування або письмова контрольна робота		
60	30	10	100

Сума балів всіх складових складає підсумкову оцінку. Студент одержує за національною шкалою «залік» (з оцінкою), якщо семестровий підсумковий результат не нижче 60 балів.

Таблиця 2 - Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Для забезпечення дисципліни потрібні:

1. Обладнані аудиторії (одне робоче місце – на кожного студента групи).

2. Технічні засоби демонстрації: комп'ютер, відеопроєктор та проєкційний екран (або телевізор чи демонстраційний дисплей).

3. Учбово-наочні матеріали: презентації, плакати, таблиці, схеми.

4. Антропометричний інструментарій:

– Металевий штанговий антропометр системи Мартина та дерев'яний ростомір дозволяють визначити довжину тіла із точністю 0,2-0,5 см в положенні сидячи та стоячи. Крім того, за допомогою антропометра Мартіна можна визначити поздовжні розміри тіла (довжину тулуба, ніг, рук, плеча, передпліччя і т.п.).

– Товщинний циркуль має дугоподібно зігнуті ніжки, які дозволяють вимірювати відстань між точками, які лежать глибше, ніж оточуючі їх ділянки тіла. Товщинним циркулем вимірюють розміри грудної клітки, ширину таза.

– Ковзний циркуль (штангель циркуль) використовується для вимірювання діаметрів дистальних епіфізів в ліктьовому, променевозап'ястковому, колінному та надп'яtkово-гомільковому суглобах.

– Для визначення периметрів (окружностей, обхватів) тіла та їх сегментів застосовується сантиметрова стрічка довжиною до 1,5-2 м із петлею на нульовому кінці.

– Ваги медичні використовуються для вимірювання ваги тіла з точністю до 50 г.

– Електронні ваги з функцією біоімпедансометрії використовуються для визначення ваги та композиції тіла.

– Каліпер різних конструкцій - прилад для вимірювання шкірно-жирових складок.

– Стопомір – прилад для вимірювання склепінь стопи (метод педометрії) – дозволяє дати кількісну оцінку склепіння стоп. Висота внутрішнього поздовжнього склепіння стопи вимірюється по висоті розташування човноподібної горбистості над опорною поверхнею і коливається в межах 3-5 см.

– Гоніометри різних конструкцій служать для визначення амплітуди рухів в суглобах в градусах.

– Динамометри (кистьовий, становий) – використовують для вимірювання сили м'язів згиначів пальців і м'язів розгиначів тулуба, а також інших груп м'язів. Визначення сили окремих груп м'язів дозволяє судити про топографію сили м'язів людини, зокрема спортсменів різних спеціалізацій.

5. Комп'ютери із відповідним програмним забезпеченням, які використовуються для проведення розрахунків, побудови графіків та проведення підсумкового оцінювання знань.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Спортивна морфологія» для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» /Уклад. К.М. Блещунова.

2. Силабус навчальної дисципліни «Спортивна морфологія» для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» /Уклад. К.М. Блещунова.

3. Навчально-методичні матеріали для поточного й підсумкового контролю (заліку) з дисципліни «Спортивна морфологія» /Уклад. К.М. Блещунова.

4. Конспекти лекцій з дисципліни «Спортивна морфологія» для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» /Уклад. К.М. Блещунова.

5. Блещунова К.М. Спортивна морфологія: навчальний посібник для практичних і самостійних робіт для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

6. Блещунова К.М. Зошит для виконання практичних робіт з дисципліни «Спортивна морфологія» для студентів за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт».

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Гриньків М.Я. Спортивна морфологія (з основами вікової морфології): навч. посіб. /М.Я. Гриньків, Л.С. Вовканич, Ф.В. Музика. – Львів: ЛДУФК, 2015. – 300 с. - URI: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10958>

2. Ковальчук О.І. Спортивна і вікова морфологія: презентація / О. І. Ковальчук; НУФВСУ, Ф-т здоров'я, фіз. виховання та туризму, Кафедра мед.-біол. дисциплін. - К., 2018. - 144 с. [Електронний ресурс]. - URI: <http://reposit.uni-sport.edu.ua:8080/xmlui/handle/787878787/415>

3. Савка В.Г. Спортивна морфологія: навч. посіб. /В.Г. Савка, М.М. Радько, О.О. Воробйов та ін. /За ред. М.М. Радька. – Чернівці: Книги – XXI, 2005. – 196 с.

4. Спортивна морфологія: навч. посіб. / Музика Ф. В., Баранецький Г. Г., Вовканич Л. С., Гриньків М. Я., Маєвська С. М., Малицький А. В.; за ред. Ф. Музики. – Львів: ЛДУФК, 2011. – 159 с.

5. Спортивна морфологія та фізіологія спорту і фізичного виховання у запитаннях та відповідях: навч. посіб. / Л. С. Вовканич, Д. І. Бергтраум, М. Я. Гриньків та ін. – Вид. 2-е, доп. – Львів: Сполом, 2014. – 113 с. - URI: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9390>

6. Сергієнко Л. П. Спортивна морфологія з основами антропогенетики: підручник / Л. П. Сергієнко. - Київ: Кондор, 2016. - 480 с.

7. Чижик В.В. Спортивна морфологія: навч. посіб. для студ. /В.В. Чижик, О.П. Запорожець. – Луцьк: ПВД «Твердиня», 2009. – 208 с.

Допоміжна література

8. Блещунова К.М. Ефективність відбору та орієнтації спортсменів за показниками дерматогліфіки /К.М. Блещунова, К.О. Чупахіна //«Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти в Україні»: Зб. тез допов. II Всеукраїнської науково-практ. конф. (2-3 жовтня 2012 р.). – Харків: НТУ «ХПІ», 2012. – С. 80-82.

9. Голяка, С. К. Функціональна анатомія опорно-рухового апарату з основами динамічної морфології: навчальний посібник для студентів факультету фізичного виховання та спорту / С. К. Голяка, С. С. Возний, Л. С. Гацоєва, Г. Г.

Глухова. – Херсон: ХДУ, 2021. – 89 с. – URI: <http://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/12840>

10. Горенко З. А. Взаємозв'язок фізичної працездатності та компонентного складу тіла у спортсменів-аматорів / З. А. Горенко, Б. Є. Очеретько, А. В. Ковельська // Слобожанський науково-спортивний вісник. - 2017. - № 4(60). - С. 22-27. - URI: <https://reposit.uni-sport.edu.ua/handle/787878787/1648>

11. Динамічна анатомія: курс лекцій / [уклад. А.М. Ляшевич, І.С. Лупаїна, С.М. Грищук] – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. – 62 с. - URI: <http://eprints.zu.edu.ua/34466/>

12. Козубенко О.С., Тупеев Ю.В. Біомеханіка фізичних вправ: Навчально-методичний посібник / О.С. Козубенко, Ю.В. Тупеев. – Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2015. – 215 с. - URI: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Kozubenko-O.-S.-Tupyeyev-YU.V.-Biomehanika-fizichnih-vprav.pdf>

13. Корекція тілобудови людини в процесі занять фізичними вправами: теоретичні та практичні аспекти: кол. моногр. / за наук. ред. А. І. Альшиної, І. П. Випасняка, В. О. Кашуби. – Луцьк: Вежа-Друк, 2022. – 536 с. - URI: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21509>

14. Мартиросов Э.Г. Применение антропологических методов в спорте, спортивной медицине и фитнесе: учеб. пособие / Э.Г. Мартиросов, С.Г. Руднев, Д.В. Николаев. – М.: Физическая культура, 2009. – 144 с.

15. Музика Ф.В. Спортивна морфологія: Навчально-методичний посібник до лабораторних занять / Савка В.Г., Радько М.М., Воробйов О.О. та інші; за ред. Радька М.М. - Львів, Сполом, 2008.- 78 с. - URI: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Sportivna-morfologiya.1.pdf>

16. Росс У.Д. Кинантропометрия /У.Д. Росс, М.Дж. Марфелл-Джонс //Физиологическое тестирование спортсменов высокого класса /Под ред. Дж.Д. Мак-Дугалла, Г.Э. Уэнгера, Г.Дж. Грина. – К.: Олимпийская литература, 1998. – С. 235-320.

17. Сергиенко Л. П. Методы спортивной генетики: дерматоглифический анализ ладоней рук человека (сообщение 2) / Сергиенко Л. П., Лишевская В. М. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 1. – С. 109–113.

18. Сергиенко Л. П. Методы спортивной генетики: дерматоглифический анализ пальцев и подошв ног человека (сообщение 3) / Сергиенко Л. П., Лишевская В. М. // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 3. – С. 75–78.

19. Цигикало О.В., Мардар Г.І., Луканьова С.М., Марценяк І.В. Динамічна анатомія: Навчальний посібник /О.В. Цигикало, Г.І. Мардар, С.М. Луканьова, І.В. Марценяк. – Чернівці, 2011. – 165 с. - URI: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/O.-V.-TSigikalo-ta-in.-Dinamichna-anatomiya.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

№	Режим доступу	Назва
1	https://m.stud.com.ua/meditsina/	Медицина: Підручники для студентів онлайн
2	https://sportsceince.ldufk.edu.ua/index.php/msnu/issue/archive	Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / Львів. держ. ін-т фіз. культури, Олімп. акад. України. – Львів: [б. в.], 1996. - Виходить щорічно.
3	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=NOS	Наука в олімпійском спорті: междунар. науч.-теорет. журн. / Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – Київ: [б. и.], 1994. - Виходить щоквартально.
4	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=PPMB	Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків: Вид-во ХПІ, 1998. - Виходить щомісяця.
5	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=smed	Спортивна медицина і фізична реабілітація: наук.-теор. журн. / Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – Київ: [б. в.], 2003. - Виходить щоквартально.
6	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=spschuh	Спортивна наука та здоров'я людини = Sport science and human health: наук. журн. / Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ: [б. в.], 2019. - Періодичність: 2-3 рази на рік.
7	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=SNU	Спортивна наука України: електронне наук. фак. вид. / Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів: [б. в.], 2005. - Виходить щомісяця.
8	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=syp	Спортивний вісник Придніпров'я: наук.-практ. журн. / Дніпропетр. держ. ін-т фіз. культури і спорту. – Дніпро: [б. в.], 2000. - Виходить три рази на рік.
9	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF	Україна. Здоров'я нації = Ukraine. Nation's Health: наук.-практ. вид. / Укр. ін-т стратег. дослідж. МОЗ України. – Київ: Вид-во. "Експерт", 2007. - Виходить щоквартально.

№	Режим доступу	Назва
	=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Uzn	
10	https://jmbbs.com.ua/ http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=ujmbs	Український журнал медицини, біології та спорту: укр. наук.-практ. журн. / Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили, Харків. мед. акад. післядиплом. освіти, Херсон. держ. ун-т, Львів. держ. ун-т фіз. культ. – Миколаїв: [б. в.], 2016. - Виходить раз на два місяці.
11	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Umora	Український морфологічний альманах: наук.-практ. журн. / Луган. держ. мед. ун-т. – Луганськ: ЛугДМУ, 2003. - Виходить щоквартально.
12	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Unmmj	Український науково-медичний молодіжний журнал = Украинский научно-медицинский молодежный журнал = Ukrainian scientific medical youth journal: наук.-практ. вид. / Нац. мед. ун-т ім. О. О. Богомольця. – Київ: КІМ, 1993. - Виходить щоквартально.
13	http://library2.stu.cn.ua/na_dopomogu_naukovcu/ukrainsjki_fahovi_vidannya_v_mizhnarodnih_bazah_danij/fizichne_vihovannya_ta_sport_naukovi_fahovi_vidannya_ukraini_u_vitchiznyanij_ta_mizhnarodnih_bazah_danij/	Українські видання з фізичного виховання та спорту у вітчизняних та міжнародних наукометричних, реферативних базах даних
14	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Fazis	Фізична активність, здоров'я і спорт: наук. журн. / Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів: [б. в.], 2010. - Виходить щоквартально.
15	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Fkszn	Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. – Вінниця: [б. в.], 2004. - Виходить двічі на рік.
16	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=phrrht	Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології: наук. журн. / Харків. держ. акад. фіз. культури. – Харків: [б. в.], 2016. - Виходить щоквартально.
17	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF	Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк: Вид-во Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки,

№	Режим доступу	Назва
	=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Fvs	1999. - Виходить щоквартально.
18	http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=juu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=PREF=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Fiziol	Фізіологічний журнал: наук.- теор. журн. / Нац. акад. наук України, Ін-т фізіології ім. О. О. Богомольця. – Київ: [б. в.], 1955. - Виходить раз на два місяці.